

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izveniš nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Plačnila vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štov. 13.633.

Gospodarski program vlade.

Težka gospodarska kriza, ki vedno bolj tlači našo državo, je navsezadnje primorala tudi našo vladu, da prične po večat. gospodarskim vprašanjem malo večje pažnje ko prej. Zato je sedaj običaj, da vsaka vlada ob svojem nastopu posveti v svoji deklaraciji gospodarskim vprašanjem prvo mesto. Tako tudi nova Uzunovičeva vlada.

Kakor pa so lepe besede in kakor so lepe obljube, ki jih čitamo v vladni deklaraciji, moramo vendarle izjaviti, da nas ta deklaracija ni mogla zadovoljiti. Ne zadostuje namreč, če se konstatira, da vzroki gospodarske krize, ker so ti že tako znani, da čivkajo o njih že vrabci na strehi. Da so davki preysiki, da so take neznosno visoke, da treba davke izenačiti, da treba izpopolniti železniško omrežje, da treba izboljšati našo upravo, to so vse tako znane stvari, da jih ni treba niti omenjati. Pač pa je bilo povedati, kako se bodo vse potrebne reforme izvedle, treba poklicati sodelavce, ki bi mogli te reforme izvesti, in pokazati je treba, da se ne samo nekaj obljubi, temveč da so predpriprave za izvedbo reform že dovršene. Kajti šele potem more javnost v izvedbo programa verjeti, šele vera javnosti v vladne namene pa more dati ono silo, da se bodo reforme v resnici dobro in zadovoljivo izvedle.

Gospodarske krize namreč ni mogoče odpraviti z dekreti ali s povelji od zgoraj, temveč le s sodelovanjem vsega naroda. V vsem narodu mora zavladati nova volja po delu, ves narod mora oživeti v novi delavnosti in šele potem bo gospodarska kriza premagana.

Nihče pa ne pozna gospodarske krize tako dobro, ko naši gospodarski krogi. Nihče ne pozna napak naših uprav tako interesiran na odpravi gospodarske krize, ko ravno gospodarski krogi. Logično je zato tudi, da se gospodarskim krogi pri reševanju gospodarske krize ne beseda in da se jih k aktivnemu delovanju pritegne. Ravno tega pa ni v vladni deklaraciji. Kaj nam pomaga, če se nam obljubi neki gospodarski odbor skupščine. Kako naši poslanci ne znajo rešiti gospodarske krize, smo že videli in čisto odveč je, da dokažejo to še v posebnem gospodarskem odboru.

Mi rabimo gospodarski svet, mi rabimo gospodarsko zbornico, mi rabimo zakonodajno telo, v katerem bodo odločevali gospodarski krogi, pa bo kmalu doseženo zboljšanje.

Zakaj, če kdo, potem nam bodo ravno gospodarski krogi priskrbeli potreben kapital, ker njihov osebni kredit bo več zalegel ko vsa avtoriteta vlade.

Dobro in razveseljivo je, da obljublja vlada svojo prvo skrb našemu gospodarstvu. Toda njena obljuba bo imela svojo veljavo šele tedaj, kadar bo vlada v stiku z gospodarskimi krogi in kadar bo mogla svoje delo opreti na njih pomoč.

Gospodarski krogi pa morajo s svoje strani poskrbeti, da bodo pripravljeni, kadar pride vladni poziv in da bodo mogli takoj zagrabiti za delo. Tudi ti morajo sebe organizirati, ker šele potem bodo mogli organizirati druge. In to morajo storiti čim prej, da ne zaigrajo svoj dober sloves.

Gospodarsko krizo treba rešiti in jo je mogoče rešiti, če bo delal ves narod za njeno rešitev, zlasti pa oni, ki so od nje najbolj prizadeti. Zato pa bo tudi vladni program pozitiven šele tedaj, kadar bo dal gospodarskim krogom možnost sodelovanja; ker brez te možnosti bo samo obljuba. Teh pa imamo že zadosti.

Boj za poročilom anketnega odbora

Beograd, 7. februarja. Včeraj okrog ene popoldne je bil ministrski predsednik Uzunović na dvoru. Člani vlade so včeraj dopoldne prebili eni na pogrebu generala Vukotića, drugi pri blagoslovljenju novega poslopja Srpskega rdečega križa.

Popoldne je poteklo povsem navadno. Govorilo se je o predvčerajšnji deklaraciji Uzunovičeve vlade. Politični krogi smatrajo, da je ekpozé vlade o gospodarski krizi in o načinu njenega saniranja jako nedoločen, preveč teoretičen in preveč oddaljen za nas. Posebno kažejo na tisti razno, ki se nanaša na ekspeditivnost in ureditev naše uprave. Kakor so še vse vlade izza ujedinenja v tem pravcu jako malo storile, tako tudi današnja vlada ne bo mogla te točke svojega programa tako enostavno izvršiti, kakor to naglašava v svoji deklaraciji.

Sicer pa se je govorilo o vprašanjih, ki so se pojavila zadnje dni. Sedaj čakajo, kakšno stališče bo zavzela vlada v vprašanju anketnega odbora, ki je sedaj pred skupščino in katero se ne bo moglo nič več odlagati. Pričakujejo, da bo centrum napravil značne koncesije pašicevcem, ki se zavzemajo za to, da se to vprašanje kolikor mogoče površno zaključi. Zaradi te stvari je bila sinoči pri Uzunoviću konferenca, katere se je udeležil Ranko Trifunović, ki ima nalogo izdelati resolucijo anketnega odbora za skupščino, in pa minister za šume in rudnike Krsta Miletić. Vsi politični krogi so opazili in smatrali kot jako značilno, da je v času, ko se je ta konferenca vršila, prišel v Uzunovičev kabinet Rade Pašić. Ta konferenca se je vršila zato, ker mora danes ožji anketni odbor poskusiti, da sestavi tako resolucijo, ki bi jo sprejele vse stranke, kajti pašicevci smatrajo to za potrebno,

da se ne bi parlament v tem vprašanju postavil na različna stališča in da ne bi se kasneje obnavljale tožbe ene skupine proti drugi. Izgledi za tako enodušno resolucijo pa so prav majhni. Opozicija namreč stoji na stališču, ki ga je svoj čas zavzel Stefan Radić in klub HSS, da je treba v resoluciji označiti vse krivce korupcije in jih poklicati na odgovornost. Ker so rezultati dotedanjega dela podali tudi dokaz o krivdi nekaterih ministrov, zahteva opozicija, da naj bodo tudi oni navedeni v resoluciji. Skupščina pa naj zahlova, da se ti ministri po zakonu o ministrski odgovornosti pokličejo na odgovor.

Druga skupina: radikali, klerikalci in samostojni demokrati pa stojijo na nasprotnem stališču. Oni so mnenja, da sploh ni nobene podlage za to, da bi se ministri klicali na odgovornost. Zaradi tega bo prav težko prišlo do kompromisa. Sodi se, da bo opozicija podala svoje ločeno mnenje proti mnenju vlade in samostojnih demokratov.

Seja ožjega anketnega odbora se bo vršila danes dopoldne. Na njej se bo napravil zaključek glede adamovske afere.

Mnogo se govori tudi o odprtem pismu, ki ga je objavil včeraj vpokojeni načelnik strojnega oddelka v prometnem ministrstvu Milivoj Pavlović in v katerem zahteva, da anketni odbor označi njega kot glavnega krivca v vsot tej adamovski aferi. On da je kot načelnik v ministrstvu dovolil, da se vsa ta afera razvije v tolikem obsegu. — Ta Pavlovičeva zahteva je posebno važna zato, ker on obeta, da bodo pri tej priliki prišle v javnost popolnoma jasno številk in osebe, ki so po njegovem zatrdilu osleparile državo za preko 80 milijonov dinarjev.

zapeljo himno. Glavni tajnik dr. Kojić je v svojem govoru orisal pomen Rdečega križa v sedanjem času in njegove velike zasluge ob času povodnji, ko je bilo treba reševati oškodovane reveže. Omenjal je delovanje zagrebškega oblasnega odbora, ki je ustanovil preko 50 kuhinj. Potem so govorili še katoliški generalni vikar Gecan, vrhovni muftija za Srbijo in Črno goro Mehmed Zeki in rabin dr. Izak Alkalaš. Po teh govorih se je kraljica Marija prisrčno zahvalila za sprejem in zapustila poslopje. »Obilić« je zopet zapel potem še nekaj pesmi. Nato so si vsi navzoči ogledali prostore novega doma. Prisotni so bili Uzunović in nekateri drugi člani vlade. Ob 5. je bila prirejena čajanka. — Sinoči je bila konferenca tajnikov vseh oblasnih odborov. Na konferenci so napravili več važnih sklepov. — Da zakaj se govori še vedno le o »Srbskem rdečem križu«.

NAJLEPŠA EVROPEJKA SE NI IZVOLJENA.

Dunaj, 7. februarja. Včeraj od 3. popoldne do 10. zvečer so tu filmali tekmovalke v »Fanametovi« lepotni tekmi. Pri tem filmanju je bilo navzoče silno mnogo radovednega občinstva. Tudi naša kandidatinja gđ. Vidačić je nastopila. Včerajšnji posnetki se bodo poslali v Berlin, kjer bodo definitivno odločali. Jury se nikakor ni mogla odločiti, kateri tekmovalki naj prisodi prvo nagrado. Borba se je vodila med našo prvakinjo, med Latiško in med Grkinjo. Danes zvečer bo skupna poslovilna večerja, na kar vse tekmovalke odpotujejo domov.

Dojodki na Kitajskam

ITALIJA SE BO VMEŠALA V KITAJŠKE DOGODKE.

Rim, 7. februarja. S službene strani potrjujejo vesti nekaterih angleških listov, da je italijanska vlada izročila angleškemu poslaniku noto, v kateri se izjavlja pripravljeno, da v slučaju komplikacij, ki bi utegnile nastati v Šangaju, skupno z Veliko Britanijo in njej ob strani zaščiti svoje interese. Razentega se potrjujejo informacije, da je italijanska vlada že izdala ukaz eni svojih križark, da odpluje v angleške vode. S križarko odpluje hkrati tudi torpedovka z večjim oddelkom italijanske infanterije.

JAPONSKA POSLALA ČETE V ŠANGAJ.

Tokio, 7. februarja. Japonska vlada je poslala v Šangaj eno križarko in štiri torpedne rušilce in na njih oddelek od 300 mož vojske.

POSREDOVALNI PREDLOG WASHINGTONA.

Washington, 7. februarja. Vlada Zedinjenih držav je vlad v Pekingu in vlad v Kantonu stavila predlog, naj delata na to, da ostanejo mednarodne koncesije v Šangaju izven bojišča.

NAŠI NEMCI SO ZADOVOLJNI.

Frankfurt, 7. februarja. Vodja nemške stranke v Jugoslaviji posl. Gräsl je imel na univerzi v Frankfurtu o. M. predavanje o Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev in nemških manjšinah. Poudarjal je v predavanju, da se sedaj kaže obrat na boljše. Dovoljeno je delovanje nemške kulturne zveze in uveden je pouk verouka v nemščini. Nemški katoliki se boje samo nevarnosti, da se uvede v cerkev staroslovensko bogoslužje. — Na koncu je naglasil, da so Nemci v Jugoslaviji lojalni državljani Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

KONGRES JUGOSLOVENSKIH PLANINSKIH DRUŠTEV.

Beograd, 7. februarja. Včeraj je bil kongres planinskih društev naše države. Razvila se je živahna diskusija o olajšavah pri železniških voznjah. Novi pravilnik določa, da imajo planinarji samo trikrat na leto pravico peljati se za polovično ceno. Navajala se je za vglad Italija, ki izdaja milijone za planinarstvo. Izvoljen je bil odbor 5 oseb, ki naj izdela memorandum in ga razpošlje na vse odličnejše osebnosti. Sklenjeno je bilo tudi, naj se dela na to, da bodo planinska društva oproščena davkov. Glede skupnega izleta v južno Srbijo je bilo sklenjeno, da se bo vršil ta izlet v juliju ali avgustu t. l.

KASTAV NOČE BITI V LJUBLJANSKI OBLASTI.

Sušak, 7. februarja. Včeraj popoldne je bila v okolici Kastve velika skupščina, ki jo je sklicala HSS. Na tem zborovanju je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo, da se Kastavščina pripoji primorsko-krajski oblasti, kamor gravitira. Kastavščina je namreč sedaj združena z ljubljansko oblastjo.

RAZKOL V ZAGREBSKEM NOGOMETNEM SAVEZU.

Zagreb, 7. februarja. Zagrebški nogometni podsavez je imel včeraj izredno skupščino, na kateri je bila izvoljena nova uprava, potem ko je 12 delegatov zagrebških klubov zapustilo skupščino. Za predsednika je izvoljen Franc Šuklje.

CONCORDIA — HAŠK 3:2.

Zagreb, 7. februarja. Včerajšnja tekma med Concordio in Haškom se je končala z rezultatom 3:2.

POGREB GENERALA VUKOTIČA.

Beograd, 7. februarja. Včeraj ob 2. popoldne je bil pogreb generala Janka Vukotića. Pogreb je šel iz saborne cerkve, kjer je bilo pokojnikovo truplo položeno na katafalk. Prišlo je mnogo občinstva, največ Črnogorcev, da se poklonijo posmrtnim ostankom zmagovalca pri Skadru. — Ob 2. je patriarh Dimitrije odslužil opelo, ki so se ga med drugimi udeležili kralj, predsednik vlade Uzunović, ostali ministri, predsednik skupščine, več poslancev, luji vojaški atašeeji, generaliteta in veliko število častnikov. Govorila sta patriarh in bivši minister Miletić. Po opelu se je kralj vrnil na dvor, dolg sprevod pa je krenil proti pokopališču. V spremstvu so nesli 16 venecv, med njimi se je posebno opazil kraljev srebrni venec. Dajle so nesli 17 visokih odlikovanih. V sprevodu je stopala četa vojakov črnogorskih dijakov, generalitete, častništvo itd. Zaključila pa je sprevod poljska baterija. V kopeli na pokopališču so bile opravljene molitve, vmes pa so vojaki streljali s puškami in topovi. S tem je bila izkazana zadnja čast junaškemu generalu.

BLAGOSLOVITEV DOMA »SRBSKEGA RDEČEGA KRIŽA«.

Beograd, 7. februarja. Včeraj dopoldne je bil blagoslovljen novi dom »Srbskega rdečega križa«. Posvetil ga je patriarh Dimitrije. Med blagoslovljenjem je prišla v poslopje Rdečega križa kraljica Marija. Predsednik društva dr. Marko Lekić je pozdravil kraljico, vse člane glavnega odbora in druge povabljence. Pevsko društvo Obilić je

Še o Narodnem svetu.

»Slovenec« odgovarja na naš članek o nujni potrebi ustanovitve Narodnega sveta in pravi, da je tudi on za Narodni svet. Ne ve, kako naj se Narodni svet ustanovi in zato stavi na nas troje vprašanj. 1. Koga naj povabi SLS v Narodni svet? 2. Ali naj bodo v Narodnem svetu zastopane tudi politične stranke, in 3. če naj bodo zastopane tudi SKS, SDS in NRS. Po mnenju »Slovenca« te stranke namreč ne morejo biti zastopane v slovenskem Narodnem svetu, ker mora delati SDS to, kar ukazuje Pribežević, SKS to, kar zahteva Radić, in radikali to, kar je po volji beograjskim radikalom. Zato naj blagovolimo povedati »Slovenec«, katera politična stranka naj bo v Narodnem svetu.

Predno odgovorimo na ta »Slovenčev« vprašanja, naj nam bo dovoljenih par načelnih pripomb.

Da pridemo do ustanovitve Narodnega sveta, je predpogoj, da se naši odločilni javni delavci za tak svet izjavijo. Zato nas veseli, da se je tudi »Slovenec« izjavil za Narodni svet. Ampak taka izjava še ne zadostuje, temveč je treba za ustanovitev Narodnega sveta tudi delati. Do tega se pa »Slovenec« še ni povzpел, ker očitno v možnost Narodnega sveta ne veruje. To jasno dokazujejo tudi njegova vprašanja.

Po našem mnenju je mogoče rešiti člansko vprašanje pri Narodnem svetu šele tedaj, ko je določen program sveta. Ker potem se bo šele videlo, kdo mora in kdo ne sme biti član Narodnega sveta. Po našem mnenju bi moral slovenski Narodni svet imeti prilično isti program, kakor ga je imel češki. Tudi njegova organizacija bi morala biti slična. Konkretno govorjeno pa smatramo kot prve naloge slovenskega Narodnega sveta: organizacijo naroda, narodne manjšine, koncentracijo slovenskega kapitala, osvoboditev vseh tujih industrij in podjetij, ki so na našem ozemlju, in določitev slovenske politike. Ker se ta vprašanja ne dajo rešiti v boju s strankami, je dobeči od njih vsaj tiho pomoč, če bi bilo že aktivno sodelovanje strank nepremerno.

Jasno je, da eksponirani strankarji ne morejo biti člani Narodnega sveta, ker so neobjektivni in vezani po strankarski

disciplini. Kdor pride v Narodni svet, bi smel priti le vsled svojih osebnih sposobnosti, vendar pa bi se gledalo na to, da bi bili v Narodnem svetu pripadniki vseh strank. Toda absolutno to ni potrebno, ker si s pozitivnim delom more Narodni svet tudi sam priboriti tak ugled, da ne bo potreboval pokroviteljstva strank. Jasno pa je tudi to, da mora vsak član Narodnega sveta brezpogojno sprejeti njegov program in torej biti na slovenskem stališču. To je glavno in strankarska pripadnost potem ne more biti ovira.

Vemo, da bodo osebna vprašanja pri Narodnem svetu najtežja in zato bi ogrozili nastanek Narodnega sveta, če bi že danes ta vprašanja sprožili. Ta vprašanja se morejo obravnavati šele na ožjem sestanku poklicanih ljudi, ko je program Narodnega sveta že določen in njegovi statuti že odobreni. Zato o teh osebnih vprašanjih na tem mestu tudi ne moremo podrobneje razpravljati.

Ni treba storiti nič drugega, ko sklicati sestanek oseb, ki pridejo po svojih kvalifikacijah za Narodni svet v poštev, in ustanavljanje Narodnega sveta se je pričelo. Iniciativo za tak sestanek pa naj prevzame SLS, ker je najmočnejša stranka in torej najbolj legitimirana, da tak sestanek skliče.

Na zadnje pa še kratko konstatacijo. Naša novinarska dolžnost je samo to, da dajemo iniciativo za ustanovitev Narodnega sveta. Izvedba te ustanovitve pa je naloga strank, ker one imajo vso politično moč in one so bile, ki so narodu objubilale praktično izvedbo njegovih zahtev. Zaradi tega naj »Slovenec« ne zavrača dela, ki so ga dolžne storiti stranke, na nas, temveč naj prime svoje ljudi, da bodo izvedli ustanovitev Narodnega sveta.

Nikakor ni težka ustanovitev Narodnega sveta, če je tu zadosti dobre volje. Ali bojimo se, da ravno te manjka in da je skrb za stranko večja ko pa vnema za dobro stvar. Samo vsled tega je tudi mogoče, da vidi »Slovenec« pri nas neke skrivne namene, ko je vendar naše zavzemanje za Narodni svet tako jasno po svojih motih in po svoji formulaciji, da samo strmimo nad očitkom.

Izmikati se hočejo.

Na naš članek o umrlem ing. Ignaciju Šega je »Jutro« od sobote napravilo nedolžen in celo ogorčen obraz, češ, saj nismo ing. Šega ničesar prizadeli in nihče ni posredoval v svrhu njegove upokojitve. Ponavlja pa zopet svojo gorostasno frditve, da je bil ing. Šega prejel nekaj denar od Slavenske banke, a to v svojstvu kot blagajnik NRS v Sloveniji. Na to odgovarjamo, da se da točno dokazati, kdo vse je povzročil njegovo upokojitev. So to notorična dejstva. Mnogo se je o tem že razpravljalo v časopisju in »Jutro« ni imelo nikdar poguma, ovreči očitanja. S svojim molkom je priznavalo njih upravičenost. Kako — da je sedaj nakrat tako ogorčen? In še celo si upa namigavati na neke »druge razloge«, ki da so vedli do upokojitve ing. Šega. To je zopet nova žalitev spomina pokojnikovega. Res je, z neutemeljenimi očitki so prepričali ministra, da je podpisal upokojitveni ukaz. Več ko naivno je misliti, da bi bili od radikalnega ministra mogli doseči upokojitev ing. Šega zato — ker je radikal. Ministru je bilo treba priti z drugačno utemeljitvijo. In zgodilo se je, kar se je hotelo doseči.

Brez predhodnih poizvedb, ne da bi zaslišali ing. Šega, ki je bil vendar pomočnik direktorja ljubljanske direkcije, brez disciplinarne preiskave, zgolj na obtožbo je bil upokojen — čez noč. Mi vodstvu SDS nismo nič očitali, rekli smo le, da je generalni štab, torej podrejeni organ vodstva SDS zahteval glavo ing. Šega. Člani tega generalne-

ga štaba pa so notorično bili eksponirani v vseh uradih in tudi pri ljubljanski železniški direkciji.

Glede denarja Slavenske banke, ki ga je po »Jutrovi« frditvi bajal prejel ing. Šega, pa je prišlo, da je popoldanska izdaja »Jutrova« (»Slov. Naroda«) — in na to se nanaša naša opazka — z dne 23. januarja z razprilimi črkami napisala, da je g. Praprotnik kot zastopnik Slavenske banke l. 1923 izročil na roke g. Ignacia Šega 100.000 Din za blagajno NRS v Ljubljani. Ta »Jutrova« oziroma »Slov. Naroda« je neresnična in pokojni ing. Šega je na to očitlanje odločno zavrnil, da on kot blagajnik tedanjega akcijskega (pripravljalnega) odbora NRS kakega denarja od Slavenske banke ali g. Praprotnika nikdar ni prejel in da bi ga tudi ne prevzel, če bi bil ponujen ali dan od Slavenske banke. Kajli akcijski odbor NRS je bil takrat v najhujši borbi s Slavensko banko in njenimi političnimi predstavitelji, nikoli pa, da bi pri njej moledoval za kako podporo ali jo sprejemal. Blagajnik akcijskega odbora bi zagrešil izdajstvo, ako bi bil sprejel denar od Slavenske banke. In v tem ravno je žalitev, ker je »Jutro« na očitlanje, da so prvaki SDS prejeli denar od Slavenske banke, odgovorilo s protiočitlanjem, češ, da je tudi ing. Šega — čeprav kot blagajnik akcijskega odbora — prejemal denar od Slavenske banke. Jutro hoče zadevo speljati na stranski tir ter zabrisati nje bistvo. Zato je njegovo pisanje bilo potrebno te korekture.

Skrivnosti, ki niso skrivnosti.

V Ljubljani je najnovejša moda »Wellte«. Zenske se zanimajo za »Dauerwellte«, radovedneže za »Radiowelle«, jaz pa za »Kältewelle«. Dokler bo trajala »Kältewelle«, bom hodil zvečer prav zgodaj domov pod odejo.

Ker pa nism vajen poleganja, dokler je še kje kaj odprto, mi preganja sedaj dolgač Dumasov grof Monte Christo.

Tam sem bral te dni, kako je prišel duhovnik Busoni k nekemu krčmarju-tolovaju. Dumas pripoveduje, da se je Busoni vsedel tako, da luč ni obsevala njegovih oči, ampak krčmarjeve.

To je velika stvar, brez šale! Če stari izvedenci pravijo, da je »oko okno duše«. Praktičen nauk pa se glasi: Glej, da boš ti gledal skozi to okno v duše

drugih, nikomur pa ne dovoli, da bi gledal skozi tvoje okno v tvojo notranjost!

Zato jako pametni ljudje včasih oči zapirajo, če s kom govorijo in samo izpod trepalnic opazujejo svoje vis-a-vis, kar je jako pametno. Kdor pa to »skrivnost« pozna, se bo že vedel po njej primerno ravnati!

Se ena o očeh: Pravijo, da Lloyd George v pogovoru neprestano gleda svoj vis-a-vis v oči. Gleda in gleda in niti ne trene. Na ta način on baje vsakega zmeša. Ima pa ta metoda še drug pomen.

Nauk: Glej vsakomur nepremično v oči! Zahtevaj, da vsak tudi s teboj govori z odprtimi očmi! Postavi se vedno tako, kakor se je Busoni: Ti od luči proč, drugi pa z očmi v luči!

Se eno za Ljubljance: Če hočeš pregnati kakšno žensko s promenade, je pogled vselej, kadar jo srečaš, osterlativno pod noge (ali na nogo; ne vem, kaj je bolj prav). Dvakrat — trikrat — potem bo pogledala tudi sama pod noge in — šla bo. Sedaj morebiti ne, ko sem to skrivnost izdal, poskusite pa vseeno lahko.

Je pa še mnogo drugih stvari, ki delajo neznačne ljudi silno močne. Jako močno je n. pr. to, kar je skrivnostno.

Če žive kje na kmelih kakšna ženska ali pa moški daleč proč od vasi in pride z ljudmi malo ali nič skupaj, ne traja dolgo, da imajo v vasi — coprnico ali pa coprijana. Kakor hitro pa uživa kdo sloves čarodeja, mu je karijera zagotovljena. Znanih zgodb o skrivnostnih močeh »črnošolcev« in fajmoštrov, ki znajo »ločilo delati«, ne bom ponavljal. Velik del tiste moči, ki jo uživa pri nas skrivnostnost, je pa ustvarilo zlasti med mladino takozvano »narodno blago« s svojimi strahovi itd. Jaz bi tisto robo iz raznih mladinskih knjižnic vso ven pometal.

Kaj mislite: Ali ni ta zagonetna skrivnost pri nas tudi važen političen faktor? Jaz mislim, da je. In ravno zato hočem opozoriti na take malenkosti, ki pa niso malenkosti.

Največjega pomena pa je za naše življenje sijaj. Trgovci, ki kupi svojemu hlapcu z zlatim pasom obrobjeno kapo, stoji v očeh mase silno visoko nad onim, kjer ljudje ne vidijo nič zlatnega. Višji častniki nosijo rdeče lampase in zlate in srebrne ovratnike. To je sijajno preračunana stvar. Veliki župan, ki gre na Sv. Telesa dan za procesijo v fraku, ne uživa niti stolinko toliko respektu med množico, kakor ga je užival baron Hein, ki je šel za procesijo v »zlatem« fraku in v primerni razdalji. In kaj bi bil škof brez številnega spremstva korarjev in bogoslovcev?

Tudi ta zadeva je za spoznanje »narodne dueš« silno važna in igra v slovenski politiki brez dvoma velikansko vlogo. Sijaj so namreč iznašli silno prefrigani ljudje, da goljufajo druge! Mene pa ne morejo več, ker sem spoznal, da človek je človek, ki obstoji iz kosli, kit, mesa in španske bolezni, zlate franže in srebrne cofke pa prodajajo na Glavnem trgu pri Kendi ali pri Sinkovcu.

Vidite, na kake pregrešne misli pride človek, če ne gre 14 dni v oštarijo. Zadnji čas je, da se pozdravim.

I. Petrič.

Politične vesti.

— **Vladna deklaracija.** V soboto je sprejel Uzunović novinarje ter jim sporočil delovni načrt vlade. Uvodoma svojo izjavo je poudarjal Uzunović, da ima vlada v skupščini trdno večino in da je vsled tega njeno delo zasigurano. Predvsem bo vlada posvetila največjo pažnjo gospodarskim in socialnim vprašanjem. Dinar treba vzdržati na sedanjih višini, pa čeprav je stabilizacija dinarja tudi eden od vzrokov sedanje gospodarske krize. Vlada bo skušala poceniti kredit ter z bolj primerno razdelitvijo kreditov pomagati poljedelstvu, industriji in obrtu. Tudi bo vlada skušala omejiti davčna bremena, ki ne odgovarjajo več sedanjemu gospodarskemu položaju. S posebnim investicijskim posojilom bo vlada pospeševala kmetijstvo. Skušala bo zboljšati ceste in uravnati vode. Z izenačenjem davkov, znižanjem take, revizijo tarif bo skušala vlada olajšati pogoje za produkcijo. Na vsak način treba izpopolniti železniško omrežje. Železnice se bodo gradile s posojilom in koncesijami. V lastni režiji država ne bo gradila železnic. K gradnji železnic bo pritegnjeno tudi

vojaštvo. Tudi naša pristanišča je treba izpopolniti. V skupščini se bo ustanovil gospodarski odbor, ki bo skrbel, da se bo v okviru vladnega delovnega programa gospodarsko delo čim intenzivneje vršilo. Tudi bo vlada izvedla potrebne reforme na polju socialne politike. Delavstvo treba izdatneje zaščititi, kakor pa je sedaj. Seveda bo vlada tudi v nadalje posvečala štedenju največjo pažnjo. Vlada bo ukrenila vse, da vpelje red, urnost in poenostavitev v državno upravo ter bo skrbela za strogo izvajanje zakonov in ustave. Po potrebi pa bo zahtevala vlada od skupščine tudi posebna zakonska pooblastila, da bo mogla svoj delovni program izvesti čim hitreje in čim popolneje. — Delovni program vlade je torej čisto lep, toda danes ne potrebujemo lepih besed, temveč dejanj. Nadejamo se zato, da ne bo ostalo le pri besedah, temveč da bomo v kratkem videli tudi dejanja in da bomo predvsem doživeli to, da bo pomenil novi proračun znatno omiljenje davčnega vijaka. In če bo doseženo samo to, bomo zaenkrat tudi s tem zadovoljni. Le da ne ostane vse pri besedah, temveč da bodo dejanja še lepše govorila o dobrih namerah vlade, ko pa njen program.

— **Naša parlamentarna delegacija,** ki obstoji iz 20 članov (8 radikalov, 2 SLS in 10 od opozicije), odide 12. t. m. v Prago, kjer bo imela skupno sejo v češkoslovaško parlamentarno delegacijo, da prouči vsa vprašanja, ki se tičejo zblizanja Češkoslovaške z Jugoslavijo.

— **Debatu o novi nemški vladi v parlamentu.** V petek se je vršila seja nemškega parlamenta, na kateri se je razpravljalo o novi nemški vladi. Voditelj nemških nacionalcev grof Westarp je izjavil, da nemški nacionalci niso opustili svojega osnovnega stališča in svoje programatične linije, ki so jo zastopali prej. Stressemann je demonstrativno nastopil proti nemškemu nacionalcem, zlasti proti njihovemu ministru Hergtu. Centrumaš Guerard je trdil, da ločitev centruma od socialnih demokratov ni trajna. Grof Westarp je nato poskušal svojo prvotno izjavo omiliti in je izjavil, da ni za politiko revanše, za katero neoborožena Nemčija ni zmožna. Socialni demokrat Landsberg je v svojem govoru povedal, da je bil sedanji notranji minister, nemški nacionalce Keudell svoječasno v ozkih zvezah z znanim monarhističnim pučistom Kappom. Ta konstatacija je izvala veliko senzacijo. Nato je dobila vlada zaupnico z le malo večino glasov.

— **Gibanje vojaških čet v Rumuniji.** V rumunskih vladnih krogih narašča nervoznost radi vedno slabšega zdravstvenega položaja rumunskega kralja in radi možnosti, da se vrne bivši prestolonaslednik v Rumunijo. V Rumuniji se v zvezi s tem opaža veliko gibanje vojaških čet, zlasti v Sedmograški vojvodstvu in notranji minister Mircescu sta imela že daljša posvetovanja z generalom Jovanovićem in z generalom Lupescu. Bukareški časopisi so dobili nalog, da ne smejo priobčevati nikakih člankov, v katerih bi se omenjala vrnitev princa Karola. Vse te priprave so bile izvršene baje vsled vpliva kraljice Marije in njenega zaveznika Bratianua.

— **Novo zahtevo Kitajcev.** Kantonski zunanji minister Čen je izjavil, da more nadaljevati pogajanja z Veliko Britanijo le, če se takoj neha vsako pošiljanje angleških čet v Šangaj. Ker Velika Britanija na to zahtevo noče pristati, ker bi bila potem čisto brez vsake sile proti Kitajcem, je malo verjetno, da pride do mirne rešitve spora med Veliko Britanijo in kantonsko vlado.

— **Kitajska si želi Weihaiwei nazaj.** Kitajska vlada namerava zopet načeti vprašanje Weihaiwei. Pri tem se opira na obljubo lorda Balfourja z dne 14. februarja 1922, s katero je izjavil pripravljenost angleške vlade, da opusti svojo posest Weihaiwei pod istimi pogoji, pod katerimi je bil predan Kiaučan. Weihaiwei je luka na severnem Kitajskem. Kitajska jo je dala 1. julija 1898 Angliji v najem.

Zakon proti pornografiji in šundliteraturi namerava predložiti češkoslovaška vlada v parlamentu. Udeležba klerikalcev v vladi tira vlado vedno bolj v reakcijo.

Litvinov je izjavil, da sovjeti nikdar ne pristanejo na poplačilo carskih dolgov.

Akutna kriza zdravstva v Sloveniji.

Iz tega žalostnega izida proračuna 1926-27 bi človek mislil, da bo ministrstvo uvidelo nevzdržen položaj zdravstva v Sloveniji, ako se ne predruži temeljito proračun 1927-28. Toda predloženi proračun ne kaže nobenega izboljšanja.

1. Osobje pri inspektoratu je povsem nezadostno.

2. Sanitetni pokrajinski svet v Ljubljani nima vpostavljenega nobenega kreditu, torej ne bo mogel delovati.

3. Predvidene niso plače za 3 policijske zdravnike v Ljubljani, Mariboru in Celju.

4. Kredit za potne, vozne in selitvene stroške v znesku 60.000 Din je nezadosten, ker trpajo iz tega kredita oblastni in srezki referenti za svoja službena potovanja.

5. Kredit za pisarniške stroške v znesku 35.000 je nezadosten za obe oblasti. Delokrog oblastnih sanitetnih referentov je tako obširen, da je treba dovolj personala za hitro ekspedicijo; treba je mnogo tiskovin.

6. Nezadosten je kredit 70.000 Din za zdravila in sanitetски materijal ubožnim slojem z ozirom na splošno gospodarsko krizo.

7. Za Ljubljano je previsoko število 4 lekarnarjev, zadostujejo 3 in 1 upravni činovnik. Za filialko umobolnice v Preboldu ni predviden noben personal (1 zdravnik, 1 ekonom, 1 zvičnišnik in 5 služiteljev). V sled tega se filialka ne more otvoriti.

8. V mariborski oblasti je predvideno samo 11 mest šefov, z bolnico v Čakovcu je pa zaposlenih 12. Pri bolnici v Ptujju so samo honorarni zdravniki. Ta bolnica potrebuje tudi svojega šefa. V Mariboru je nujno potrebno mesto šefa porodniško ginekološkega oddelka. Toraj je skupaj treba 14 mest šefov oddelkov. Isto tako ni predvideno mesto ekonoma, 2 služiteljev in 5 zvičnišnikov v bolnici v Čakovcu.

9. Bolnoskrbni stroški, katere je dolžna država plačati bolnicam v državni upravi v Sloveniji, so predvideni na 9 milijonov 500.000 Din, torej še nižji kot leta 1926-27. Ta kredit je popolnoma nezadosten, ker morajo bolnice oskrbovati brezplačno ubožne osebe, drž. uradnike po čl. 112 čin. zakona, vse slučaje infekcijski bolezni, če je tudi dotični bolnik milijonar, invalidi in vojne sirote, plačevati nižje strokovno osobe in jim dati brezplačno prehrano, kakor smo že omenili. Ti izdatki tako obremenijo to postojanko, da za bolnike v obče ne ostane skoraj nič, a pri tem treba plačati še razsvetljavo, kurjavo in druge potrebščine, kakor zdravila, obvezila, instrumente itd. In vendar je vsakemu laiku znano, da je glavni cilj vsakega zdravljenja ojačiti organizem v boju proti bolezni, in ojačiti organizem po prestani bolezni v rekonvalescenci, da ne nastanejo morebiti celo življenje trajajoče slabše posledice. To ojačenje pa obstoji skoraj edino v zadostni krepki hrani, zadostni rekonvalescentni dobi, da nastopi zopet polna delazmožnost. Grehi proti temu temeljnemu principu medicine so se že kruto maščevali. Kako pa naj bolnik dobi vse to, kar je neobhodno potrebno, ako ni kredita. Slovenija plača vendar toliko ogromnega davka, da ima

pravico zahtevati, da se jo vsaj v tem vprašanju ne zapostavlja. Pod prejšnjo avtonomno upravo niso se nikdar čule take pritožbe, da preti bolnicam nevarnost obustavitve obrata vsled nezadostnih sredstev. Kredit Dinarjev 9.500.000 se mora najmanj podvojiti, ako hoče dati država zdravstvu v Sloveniji vsaj eksistenčne pogoje, ali pa poprej navedena bremena odvzeti, katere je država naložila, ne da bi tudi poskrbela, kako se bodo ti novi izdatki krili. Znesek za pomoč bolnicam, ki niso v državni upravi, in za izplačevanje računov tujim bolnicam, se mora brezpogojno povišati od 900.000 Din na najmanj 5—6.000.000 Din. Ker dolguje inspektorat za Slovenijo bolnicam izven Slovenije čez 3.500.000 Din. Privatni bolnici v Novem mestu, občinski bolnici v Krškem se mora nuditi pomoč in plačati bolnoskrbne stroške.

10. Za popravila in dozidave obstoječih stavb je preliminiran znesek 1 milijon Din. Ta kredit je popolnoma nezadosten, če se pomisli, da se ga mora razdeliti na štirinajst zavodov s približno 65 objekti, ki se nahajajo v jako slabem stanju, in bo vse propadlo, ako se ne izvrše temeljite poprave. — Za upravno leto 1926-27 je bila ista vsota dovoljena, a kakor smo že omenili, se ni v letu 1926, torej v seziji ki dobi ni bi ničesar nakazalo za Slovenijo. Razen tega morajo bolnice glasom odloka ministrstva narodnega zdravja od 6. VII. 1925 št. 7184 nositi tudi stroške za redno vzdrževanje in nujna popravila, katere je do 31. III. 1926 izvrševala Gradbena direkcija iz svojega preliminarja. O kakem dograjevanju ali kakim adaptacijam ne more biti govora. Ta znesek se mora najmanj podvojiti.

Navedli smo iz proračuna 1927-1928 najbolj markantne točke. Mislimo, da te navedbe opravičujejo, da govorimo o akutni krizi zdravstva v Sloveniji. Uradno poročilo na ministrstvo narodnega zdravja mora ugotoviti kot posledico te krize, ako ne bo pravočasno naknadnega kredita, zatvoritev bolnic in obustavitve obrata. Logično nastane sedaj vprašanje, kedo nosi odgovornost za te razmere? Pri ministrstvu narodnega zdravja je glavna oseba, katere tako rekoč vodi vse posle tega ministrstva inspektor Kosta Pavlovič, bivši svečeniški kandidat. Njemu stoji na strani neki Rastor. Pravijo, da se slovenski akti sploh ne rešujejo in da jih leži nebroj nerešenih. Radi tega tudi dopisuje tukajšnji inspektorat z ministrstvom samo v srbo-hrvaščini. Posebna omara z napisom »Slovenščina« pokoplje slovenske akte. Neka korporacija v Sloveniji tudi ni dobivala nobenega rešenja na slovenske vloge. Posebni odposlanec se je prepričal, da odločilni krogi v Beogradu sploh slovenščine ne razumejo, in so v zadregi, kako te akte rešiti. Najjednostavnejša rešitev je pustiti akt ležati. Ta korporacija si pomaga sedaj na ta način, da priloži slovenskemu spisu vedno še nemški prevod. Sedaj pa gre, in pride točno odgovor. Te razmere so nevzdržljive. Vsako leto moledovati že v drugi polovici budžetnega leta za naknadne kredite, toraj preživljati redno krizo, ponižuje vedno bolj leto za letom naše nekdanje tako visoko stoječe zdravstvo v Sloveniji. Slovenci, ki plačujemo toliko ogromnega

davka v vsaki obliki, bi zaslužili pač malo več obzira v Beogradu!

Končno naj omenimo še en dogodek, ki jasno kaže, kako malo se ministrstvo narodnega zdravja ozira na naše zdravstvo. Državnim zdraviliščem se je opetovano naročilo z rešenjem ministrstva, da morajo neki družbi v reklamne svrhe izdati po 20—40.000 Din ne da bi bi-

la za to stvarna potreba. Dotični agent je nosil seboj originalni akt ministrstva. Upravniki naših zdravilišč so se postavili temu po robu in kljub grožnjam agenta naloge niso izvršili, pač pa poročali o tej aferi pomočniku ministra, na kar je bil odlok preklican.

(Konec.)

Dunajsko pismo.

V GRADIŠČU JE TEKLA HRVATSKA KRI. — ENODNEVNA STAVKA NA POŠTI.

Na Dunaju 3. febr.

Tudi Burgenland ali Gradišče je pozorišče ljutih borb med političnimi strankami, ki so v glavnem tri: krščanski socialisti, socialni demokratje in landbundovci. Pred kratkim so se vršile tam volitve v kmetsko zbornico, pri katerih so dobili prvi 17.588, drugi 10.119, tretji 13.131 glasov. Hrvatska stranka je volila s prvimi, ali tudi soc. demokratje so dobili veliko hrvatskih glasov. Priznati treba, da je med Hrvati veliko socializmov, kajti hrvatsko ljudstvo daje mnogo pridnih delavcev po tovarnah in ti so skoro brez izjeme organizovani socialisti, ko pa so doma, so dobri Hrvatje. Toda politični vrtinci vlečejo za seboj tudi naše hrvatsko ljudstvo, kar je imelo preteklo nedeljo grozne posledice, ki danes razburjajo vso Avstrijo, ker je tekla kri.

V Schattendorfu tik madjarske meje pri Sopronju so napovedali Hackenkreuzlerji shod, ki ga je oblast dovolila. Ko so socialisti to izvedeli, so napovedali ob istem času na drugem koncu vasi svoj shod, ki pa oblasti ni bil napovedan, zato oblast ni poskrbela za zadostno varstvo. Navzoči so bili samo štirje orožniki. Republikanska Schutzwehr, o katerih sem že večkrat poročal, je pridrvela iz vseh bližnjih vasi, da je bila v veliki premoči. Hackenkreuzlerji so bili razgnani, ali iz njihove gostilne je padlo osem strelcev, ki so smrtno zadeli delavca Smariča iz Klimpuna (Klingensbach), nekega 8-letnega dečka iz vasi, osem oseb pa je ranjenih.

Ta zločin je silno razvnel socialistične sloje v vsej Avstriji, ki so porabili to kakor nalašč došlo priliko za silovito agitacijo proti svojim političnim nasprotnikom. Po vsem Gradišču so bili shodi, pa tudi na Dunaju, Dun. Novem mestu in drugod. Zločinci so pod ključem in baje je kompromitovanih več uglednih politikov. Stroga preiskava je v teku.

Včeraj je bil pogreb obeh žrtv, ki je postal velika manifestacija socialistov. Od blizu in daleč so drvele nepregledne čete socialistov v Klimpuh in Schattendorf, tako tudi z Dunaja poleg nabitih običajnih vlakov tudi trije posebni vlaki. Cela vrsta socialistiških voditeljev je spremljala svoje čete.

Klumpuh je na državni cesti tik madjarske meje in šteje po zadnjem ljudštetju iz l. 1923 prebivalcev 2242, med temi le 57 Nemcev in 7 Madjarov, vsi ostali pa so Hrvatje. Pri zadnjih volitvah so pa dobili krščanski socialisti 164, socialisti pa 124 glasov. Nesrečni Smarič, je socialist in je žrtev teh razmer. V nedeljo je imel pogreb, ki je prekosil daleč vse, ki so kdajkoli bili v tistih krajih. Do 15.000 je bilo pogrebcev, nebroj zastav, in govorili so mu v slovo

voditelj avstr. socialistov dr. Bauer, dež. poglavar Leser in mnogo drugih tovarišev, med temi je tudi domači župan, ki je govoril — hrvatski in se je v svojem domačem jeziku poslovil od žrtve razmer, v katerih živi hrvatski narod ob Nežiderskem jezeru.

Enako slavnostno je bil pokopan deček v Schattendorfu. V obeh vaseh so bili navzoči tudi zastopniki političnih in avtonomnih oblasti.

Umevno je, da bo imel hakenkrajčerski zločin neljube posledice tudi v narodnem življenju tamošnjih Hrvatov, kajti nasprotniki znajo spretno izrabljati ta žalostni dogodek v svoje svrhe.

Včeraj smo imeli cel dan posebne vrste stavko na pošti; štrajkali so šoferji, ki prevažajo pošto med vsemi dunajskimi poštami, ki jih je menda čez sto in na kolodvore. Zato so nam izostale pošiljke iz tujine, in tudi domača pošta. Kdor je sam nesel pisma na kolodvor, je seveda odšlo brez zamude.

Povod je smešen in neverjeten. Šofer na nekem poštnem uradu je prišel s kapo na glavi v uradno sobo. Načelnik ga je najbrže nahrulil, naj se odkrije, šofer se odreže, da to načelniku nič mar ni, sicer da mu on ni podložen, ker ima drugega predstojnika. Na to je najbrže sledilo običajno prerekanje, nakar je šofer sunil načelnika pod rebra, ta pa ga je s policijo ven vrغل. — Za šoferja se je takoj potegnula organizacija, ki je končno napovedala stavko vseh šoferjev. Včeraj so bila ves dan pogajanja, ki so končala pozno zvečer, tako da je bila o polnoči stavka končana in danes imamo zopet pošto v redu. — Torej za čisto navadne osebne hrulacije — štrajki in nepreračunljiva škoda! Tako se godi v državi, kjer oblasti nimajo prav nikake moči... A. G.

KRATKE VESTI.

Avstrijska narodna banka je znižala obrestno mero za pol odstotka.

Fašisti so pričeli v južni Tirolski z deportacijami. Tako so obsodili učitelja Riedla in dr. Noldina na pet let internacije.

Upor na Portugalskem je poltačen ter so se uporne čete predale vladni vojski.

Senat Združenih držav je odobril z 48 proti 27 glasovom kreditni amandman 1.200.000 dolarjev za hitro izgradnjo treh novih križark. Coolidge se je odkrito izrazil proti tem kreditom.

Sedanji nemški vojni minister in bivši demokrat Gessler bo po časopisnih vesteh vstopil v centrum.

Vsota bankovcev francoske Narodne banke je povišana od 45.4 na 52.5 milijard frankov.

Ch. Lucietto:

Spomini francoskega vojnega detektiva.

— Baronica je ostala v klubu do polnoči. Igrala je z nami bridge. Njen svak se je pa pokazal samo za trenutek? Povedal nam je dnevno vojno poročilo in vprašal nas je, »ali ne bomo kmalu končali partije?«, potem pa je odšel, rekoč, da ga silno glava boli.

— Prav. In ko se je informiral, koliko časa bo še trajala partija, kaj ste mu odgovorili?

— Mi ničesar. Njegova svakinja pa mu je izjavila, da se ji še ne da spati in da hoče še prigrizati svoje izgube.

— Ali je mnogo izgubila?

— Kakih deset zlatihov.

— Dobro. Ob kateri uri je šla spat?

— Točno ob eni uri zjutraj. Midva veva to tem bolje, ker sva jo spremljala do vrat.

— Lepo! In kdaj sta zapazila, da so listine izgubile?

— Ravno nekako pred eno uro.

— Če vam je prav, bomo šli v vašino sobo in pokazala mi bosta mesto, kjer sta bila skrila risbe. Toda iz vzroka, ki vama ga ne morem razkriti, se bosta

49

sedaj sama vrnila v sobo, jaz pa pridem za vama čez nekaj trenutkov.

— Dobro, gospod komandant.

In oba oficirja sta odšla.

Pet minut pozneje sem bil v njuni sobi.

— Kje so se nahajali dokumenti? sem ju vprašal.

— Skrila sva jih za to sliko, ali bolje rečeno, med akvarel in karton, ki ga drži v okviru.

— Dobro, pokazita mi sliko.

Poročnik M. je stopil na stol, vzel sliko z žeblija, a ko je bil obrnil, je začuden vzkliknil:

— Vraga! Ali se mi blede ali kaj? Listine so vendar tukaj, kot so bile popreji!

G. je skočil k njemu, prijel sliko v roke in jo obrnil.

— Pri moji veri, načrti so spet tu... toda še pred par minutami jih ni bilo!

— Ali to dobro veste? sem vprašal.

— Pri moji častni besedi, gospod komandant.

— Torej so jih spet dali nazaj na prejšnje mesto, medtem ko sta bila v moji sobi? Prosim, pokazita mi sliko!

Poležil sem jo na luč pred okno na mizo in jo natančno pregledal s povečalnim steklom.

Kmalu sem spoznal, da jo je imel Richber v rokah.

31. poglavje.

Kako sem se prepričal o krivdi grofa de Tirlemonta.

Ko mi je belgijski protišpijonski urad poslal osebni popis in fotografijo grofa de Tirlemonta, tudi in prsti grofa de Tirlemonta.

Te odtise sem natančno študiral: tako sem tudi na prvi pogled spoznal, da so bili enaki onim, ki so se nahajali na okviru slike, katerega sem raziskoval pod povečalnim steklom.

To sem tudi povedal obema častnikoma, katerima sem razodel, kdo sem, seveda pod molčečnostjo njih službene prisege. Razodel sem jima tudi, v kakšnem namenu sem dospel semkaj.

Vzel sem iz svoje listnice fotografijo prstnih odtisov, ki so mi jih bili poslali iz Belgije, in dognal sem 18 podobnih točk med odtisi Richberjevih prstov in prsti grofa de Tirlemonta.

Tako ni bil noben dvom več mogoč!

Možak je bil ukradel načrt aeroplanske konstrukcije, ga je fotografiral in nato spet položil na staro mesto nazaj.

Šlo je sedaj za to, da mu ga odvzamem, predno pride preko meje.

(Dalje prihodnjik.)

Dnevne vesti.

UBOGA SLOVENŠČINA!

Slovenski jezik je po ustavi državni jezik, to se pravi, da je njegova uporaba po vsej državi dovoljena. Kako pa je v praksi s slovenščino, dokazuje jasno naš današnji članek o »Akutni krizi zdravstva«, v kojem se poroča, da dobe slovenski zdravniki iz ministrstva za narodno zdravje odgovor le, če pišejo v nemškem jeziku.

Ne mislite pa, da se to godi samo v ministrstvu za narodno zdravje. Tudi Narodna banka rešuje raje nemške, ko pa slovenske dopise.

Tako smo prišli zopet do ene naših specialitet. Nemci, ki se tako radi pritožujejo nad zastopstvom, imajo to čast, da ministrstva na nemške dopise odgovarjajo, dočim morajo Slovenci pisati v nemškem jeziku, če hočejo dobiti odgovor.

Dejali smo vsled tega: uboga slovenščina! Pa bi bilo pravilneje, če bi rekli: uboga država, kjer so take razmere mogoče!

GENERAL JANKO VUKOTIĆ UMEL.

Te dni je umrl v Beogradu general Janko Vukotić, komandant III. armije v Skoplju in član vrhovnega vojnega sveta. General Vukotić je bil rojen leta 1866 v Čevu v Crni gori. Ko je dovršil nižjo gimnazijo, je vstopil leta 1881 kot dobrovoljec v črnogorsko vojsko, odkoder so ga poslali v italijansko vojno šolo v Modeni. Po končanih študijah je bil imenovan leta 1886 za podporočnika črnogorske vojske. Napravil je hitro kariero. Leta 1914 je bil že general. Kot tak je bil prevzet leta 1919 v našo vojsko. Odlikoval se je zlasti v balkanskih vojnah in v svetovni vojni. Ko so okupirali Avstrijo črno goro, so ga imenovali Gen. Vukotić je bil dober patriot. Zavzemal se je že od nekdaj za ujedinjenje, za časa aneksije Bosne in Hercegovine po Avstrijskih leta 1908, je prišel v Beograd manifestirati za solidarnost Črne gore s Srbijo glede Bosne in Hercegovine. Njegov pogreb se izvrši na državne stroške.

— Jugoslovanska armada. »Gaulois« je posvetil jugoslovanski armadi dolg članek, v katerem pravi, da predstavlja jugoslovanska vojska moč, s katero je treba računati. List pripominja, da je jugoslovanska armada, kar se tiče organizacije, števila in izvežbanosti ter oborožitve na vsak način močnejša kot katerakoli armada v Srednji Evropi. — Strokovnjaki pravijo, da ima Gaulois prav.

— Izenačenje pravopisa. V kratkem se sešane in prične z meritornim delom v prosvetnem ministrstvu komisija, ki je bila imenovana, kot smo poročali, leta 1925 za izenačenje pravopisa in znanstvene terminologije. V svrhu, da se dosežejo tem boljši rezultati, je odobren večji kredit za izplačilo nagrad.

— Narodne knjižnice in čitalnice. Prosvetno ministrstvo je uvedlo preko šolskih nadzornikov in drugih sposobnih delavcev akcijo za ustanovitev narodnih knjižnic in čitalnic v krajih, kjer je posebno veliko ljudi nepismenih in kjer knjižnice in čitalnice doslej ni, to je zlasti v Srbiji, Južni Srbiji in Bosni. Ko bo odobren novi budžet, se bodo nakazovale v to vrhu denarne podpore.

— Nov list. Poročajo nam iz Maribora, da prične v kratkem izhajati tednik »Naša Vas« kot glasilo Slovenske kmetijske stranke za mariborsko oblast. List bo urejeval g. dr. Anton Novčan. S tem listom se vsajar podlaga za popolno reorganizacijo Slov. kmet. stranke v mariborski oblasti.

— Podpore akademskim pevskim društvom. Prosvetno ministrstvo je dovolilo tudi za leto akademskim pevskim društvom na univerzah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani denarne podpore. Vsako društvo bo dobilo od dva do tri tisoč dinarjev.

V ministrstvu za žame in rudnike se pripravljajo ukazi o imenovanjih, premeštvah in vpokojitvah žumarskih uradnikov v vsej državi.

— Skupščina Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov. Dne 20. t. m. se vrši v Beogradu redni letni občni zbor udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov. Na skupščini se bo diskutiralo med drugim tudi o tem, kako bi se zboljšale razmere inženjerjev in arhitektov v državni službi.

— Redukcije v verski papirnici. Združene papirnice Vevče, Gorjane in Medvode d. d. nameravajo izvesti obširne redukcije delavstva. Govori se, da ima biti odpuščenih 50% vsega delavstva. Nekoliko delavcev je bilo že reduciranih. Vred tega se je vršil v soboto v »Društvenem domu« papirniškega delavstva v M. D. v Polju protestni shod, ki se ga je udeležilo kakih 500 delavcev in delavk. Na shodu so govorili med drugim Janko Zulfve, tajnik Jugoslovanske strokovne zveze Glasjek, tajnik Narodno strokovne zveze Kravos, Tokan (za Delavsko zbornico) ter strokovni tajnik JDZ Žužek, ki je predlagal na koncu svojega govora resolucijo, v kateri se zahteva takojšnja razprava o delovnem redu in se odklanjajo vse posledice, ki bi nastale vsled redukcij. Po shodu je bil izvoljen permanenten akcijski odbor. Danes se zglaši pri razmatranju podjetja v Ljubljani posebna deputacija, ki bo skušala redukcijo preprečiti.

— Raspisana mesta senzalov. Ljubljanska borza raspisuje v Uradnem listu štiri senzalna mesta za blagovni oddelek (dve za lesno stroko, dve za delalne pridelke, kolonijalno in drugo blago), ki se zasedejo po potrebi. Ob eventualnem imenovanju morajo

položiti reflektanti kavicjo v znesku 15.000 Din. Ponudbe je vložiti do dne 21. februarja pri tajnistvu Ljubljanske borze.

— Sprevedniki električnih cestnih železnic na Niševavstrijskem, ki znajo po več jezikov. Komisija za tujski promet za Dunaj in Niševavstrijsko je dala kompetentnim faktorjem inicijativo, da bi se uvedli, podobno kot za policijske stražnike, za sprevednike električnih cestnih železnic, ki znajo tuje jezike, posebni znaki, traki na rokavih, iz katerih bo razvidno, katere jezike razume dotični sprevednik. Poizvedovanja so ugotovila, da so pri niševavstrijskih cestnih železnicah sprevedniki, ki znajo sledeče jezike: Angleški, francoski, grški, holandski, italijanski, hrvaški, slovenski, poljski, češki, rumunski, madžarski in esperanto.

— Bivši boljševiški rabelj umrl. Kot poročajo moskovski listi, je bivši boljševiški rabelj Šabin, ki je bil obsojen nedavno radi poverb na petletno ječo, v ječi umrl. Šabin je umrl tekom petih let nad 500 oseb ter je bil znana kot izborni strelec. V sovjetski Rusiji namreč na smrt obsojene zločince streljajo.

— Potres. V četrtak so zaznamovali aparati za geodinamiko na ljubljanski univerzi potres, čigar središče je bilo oddaljeno ca 18.000 km.

— Gripa v Beogradu. Zadnje dni se je gripa v Beogradu tako razširila, da so zaprli vse šole za deset dni.

— Huda zima na Angleškem. Te dni so divjali na Angleškem hudi snežni meteži. Povsodi je zapadlo mnogo snega. Na letališču v Croydonu so se porušili štirje hangarji. Vred pritiska debele plasti snega so se udrele strehe. O človeških žrtvah doslej ne poročajo.

— Letalska nesreča. V bližini mesta Malte (Italija) sta trčila te dni dva hidroplana. Pilot enega od hidroplanov je pri tem poginil. Njegovega trupla še niso našli. Od treh potnikov, ki so se nahajali na drugem letalu je ostal edino eden nepoškodovan.

— Razbojniki v hrvaškem Primorju, ki so udri v gostilno in stanovanje Gašparića v Priblju, še vedno niso izsledeni. Žandarmerija pa upa, da jih dobi kmalu v pest.

— Trojen umor na moravskem gradu. Iz Brna poročajo: V Maniestu ob Oslavi je bil izvršen te dni bestialen umor. Neznani zločinci so udri ponoči v grad ter ubili s sekuro upravitelja Tilla, njegovo 64-letno soprogo in njiju služkinjo. Nato so podtaknili v stanovanju ogenj, ki so ga opazili ljudje šele več ur pozneje. Po dejanju so lopovi neznanokam pobegnili in sicer najbrže v raznih smereh. Če gre za roparski umor ali za čin maščevanja, še ni popolnoma dognano. Koliko je doslej ugotovljeno, so odnesli storilci zlato uro, ki jo je nosil upravitelj pri sebi.

— Dvojni umor radi 10 dolarjev. V Chicagu, Doradu ameriških zločincev vzbuja te dni senzacijo umor, ki sta ga izvršila dva mladolletna. Trije 17-letni smrkvci, sinovi uglednih rodbin so udri skupaj v neko trafiko ter prisilili prodajalca, da jim je izročil ves svoj denar. No, plen je bil nezmaten. Mladi lopovi so odnesli samo 10 dolarjev; več namreč trafikan po srečnem naključju ni imel. Po izvršenem ropu so se odpeljali fantje z avtomobilom. Med vožnjo so se radi razdelitve plena med seboj sprli. Prepri je končal s tem, da sta dva komplica tretjega enostavno ustrelila ter vrgla iz voza. Policija je mlada roparja in morilca izsledila že par ur po storjenih zločinih.

— Zrtev svojega poklica. Uslužbenec družbe za nočno stražo in zaklepanje vrat Maribor v Iglati je zasadi te dni ob polnoči pri »delu« nekega vlomilca. Vlomilec je oddal na čuvaja 7 strelcov, tako, da je obležal mož na mestu mrtev. Po izvršenem umoru je vlomilec pobegnil ter izginil brez sledu.

— Štirinajstleten morilec. Te dni je udri nenadoma ob pol 12. ponoči v stanovanje trgovca Franca Antonyja, vojnega invalida-slepca v Neurishofu (Avstrija) srednjevelik, vitkorasel mož s krmko na obrazu in revolverjem v roki v očividnem nem namenu, da bi trgovca oropal. Slučajno je bil pri trgovcu na obisku njegov svak s svojo nevesto, ki je razbil okno ter jel klicati na pomoč, nakar je napadalec pobegnil, vendar ga je pa policija že drugi dan eruirala v osebi — 14-letnega smrkvca Johanna Hocheckerja z Dunaja, ki je pobegnil par tednov prej od doma. Dečko je bil tiskarski vajenec ter ima na vesti več tatvin, radi česar bi se bil imel dne 4. februarja zagovarjati pred sodiščem.

— Dijaški kravali v Bagdadu. Kot poročajo iz Pariza, je prišlo v Bagdadu ob priliki dijaških manifestacij zoper nekega profesorja do hudih spopadov, pri katerih je bilo 8 udeležencev ubitih, 80 pa ranjenih.

— Dunajska univerza zaprta. Na dunajski univerzi je prišlo zopet do hudih spopadov med nacionalističnimi na eni ter socialističnimi dijaški na drugi strani. Enega od profesorjev, ki so mirili, so nacionalistični akademiki oklovali. Radi teh kravalov je univerza začasno zatvorjena.

— Na kakšen način se lahko razžali »Njegovo Velikanstvo«. Najvišji državni pravdnik v Tokiju je obtožil markija Tokugawe radi razžaljenja velikanstva. Ta zločin je zagrešil možakar s tem, da je priredil ples baš tedaj, ko je bila javnost obveščena, da je postala bolezen ranjkega mikada kritična. Stvar je vzbudila v Tokiju veliko senzacijo.

— Umorjen, ker je žalil Mussolinija. Iz Rio de Janeiro poročajo: V nekem javnem lokalu v Itu (država San Paulo) se je Nemec

Wilhelm Brook žaljivo izražal o Italiji in njenem ministrskem predsedniku. V svoji ogorčenosti je raztrgal Mussolinijevo sliko. Italijana Giuseppe-a Belucci-ja je stvar tako razburila, da je potegnil samokres in Brooka na mestu ustrelil.

— Demonstracija za »narodnega zdravniaka«. Johann Scharf iz Labudske doline na Koroškem je bil obsojen te dni od okrajnega sodišča v Piberku radi maščevanja. Ko so zvedeli to njegovi številni pacienti v St. Pavlu, so aranžirali v njegov prilog veliko demonstracijo. Kakih 500 mož in žen je vkorakalo v sodno poslopje ter burno zahtevalo, da se »čudodelni zdravnik« takoj izpusti. Končno so poslali posebno deputacijo k okrajnemu sodniku. Vapeh pogajanja je bil za demonstrante, oziroma njihovega varovanca ugoden. Sodnik je poslal na okrajno sodišče v St. Pavlu brzojavko, v kateri prosi z ozirom na razburjenje, ki vlada med šentpavelskim prebivalstvom, da se mazač Scharf provizorično izpusti, nakar se vložil prošnja na predsednika republike za njegovo pomilostitev. Ko so to dosegli, so se demonstranti mirno razšli. »Čudodelni zdravnik« Scharf zna baje posebno imenitno lečiti zlomljene kosti.

— Zadnji charleston. Iz Pariza poročajo: V Boi de Boulogne je izvršila te dni mlada deklica na originalen način samomor. V družbi več prijateljev se je pripeljala z avtomobilom v kavarno, kjer je naročila čaj z več kozarčki ruma. Ko so jo prijatelji svarili, da naj ne pije toliko ruma, ga je naročila deklica cel liter ter ga polagoma tudi izpila. Ko se je peljala nato z družbo proti domu, je zahtevala, da se je avtomobil ustavil pri vodnjaku v gozdu. Tam je deklica izstopila ter jela, rekoč, da rum ni nanjo niti najmanje uplival, plesati charleston. Plesala je tako divje, da se je zbralo okrog nje vse polno gledalcev. Nenadoma pa se je zgrudila in onesvestila. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je umrla, ne da bi se bila preje zopet zavedla.

— Amerikanska. Ameriški listi poročajo, da je iznašel neki Larsen v Zedinjenih državah stroj, s katerim je mogoče razkrinkati vsakega lažnjivca, tudi najbolj zakrknjenega in zvitega. Larsen, po poklicu policaj, je imel tekom svoje življenja obilo prilike, da je proučeval psihično življenje lažnjivcev v vseh nišansah. Konstituiral je aparat, ki natančno registrira dihanje, krvni obtok in delovanje srca delinkventa. Stvar je popolnoma enostavna: zločincu se pripne okoli prsi pas, ki je zvezan potem cevi in žic z aparatom. Pri zaslišavanju je treba samo pogledati na skalo in takoj se lahko ugotovi, če govori delinkvent resnico ali ne. Po mnenju ameriških listov je stroj absolutno zanesljiv in njega iznajditelj eden od najbolj modrih mož na svetu. S pomočjo tega stroja so bili baje že razkrinkani: neki potvarjalce čekov, dva tihotapca alkohola in več ženitbenih sleparjev.

— Izšel je koledar nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev v Sloveniji za leto 1927.

Ljubljana.

1— 6-odstotno obligacijsko posojilo mesta Ljubljane za zgradbo stanovanjskih hiš so nadalje podpisali: Neimenovan Din 2000, neimenovan Din 1000, Ančik Franjo, akad. slikar in prof. na III. real. gimn. 1000, Neimenovana 5000, Suštar Fran, lesna industrija in trgovina 20.000, Barle Fran, mag. pisarniški ravnatelj v pok. 1000, Neimenovana 5000, Neimenovan 6000, Rogl Slava, učiteljica 1000, Neimenovan 1000, Neimenovana 1000, Neimenovana 2000, Ilnikar Jože, činovnik drž. železnice 10.000, Neimenovana 1000, Neimenovan 500, Dermota Josip, univerzitetni mehanik 400, Neimenovan 500, Neimenovan 1000, Neimenovan 1000, Neimenovana 500, Neimenovan 1000, Neimenovana 2000, Neimenovan 1000, dr. Sturm Fran, profesor 1000, Neimenovan 200.

— Prva pomoč v sili. Prosvetni odsek Delavske zbornice priredi v veliki dvorani Mestnega doma v ponedeljek ob pol 8. uri zvečer zdravstveno predavanje »Prva pomoč v sili«. Predavanje spremljajo skloptične slike.

Maribor.

m— Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnje okolice si je napravilo izpisek iz vseh še nerešenih prošelj tukajšnjega stanovanjskega sodišča in hoče sestaviti natančno statistiko brezstanovanjcev. Ker so prošnje mestoma nepopolne in so nastale morda kakšne spremembe, naproša društvo vse brezstanovanjce (zaščiteni in nezaščiteni, štane in meštane), da javijo čimprej, najkasneje pa do 15. februarja t. l. ustno ali pisмено sledeče podatke: Ime, stan, poklic, število družinskih članov, velikost stanovanja, sednje bivališče in eventualne druge podatke, ki jih smatra za važne. Obenem naproša društvo vse obrtnike, ki jim je bila najemnina za stanovanje ali lokal neprimerno zvišana, da javijo velikost stanovanja ozir. ložena, predvnojo in sedanjo najemnino in da li ogroža najemnina njihovo eksistenco. Ker rabi društvo omenjene podatke neobhodno za svoje nadaljnje delovanje, zato prosimo vse gori omenjene brezstanovanjce ter obrtnike, da pošljejo sigurno naprosene prijavitnike na Društvo stanovanjskih najemnikov, Maribor, Rotovski trg 1.

m— Ljudska univerza. Beethovnova proslava se je morala vsled obolelosti operne pevke P. Alm-ove, ki je na svoji turneji v Nemčiji, preložiti na negotov čas. — V ponedeljek 7. t. m. predava g. prof. Ribarič o hrvaški liriki.

m— II. veliki jugoslovanski ples, ki ga priredi Jugoslovanska Matica 12. februarja v Götzovi dvorani bo zelo pestro dekoriran. Za prireditve se zanima tudi podeželsko ljudstvo. Zeleti je, da pridejo dame kolikor mogoče v narodni hnošah, da dobi prireditelj docela narodni značaj. Posebno so dobrodošle noše iz zaslužnjega Primorja in Koroške, kar se bo zelo skladalo s kočami iz takojšnjega ozemlja. Pripominjamo, da je čisti dobiček prireditve namenjen našemu nafaščaju v Korotanu in Primorju.

Sokolstvo.

Društveno življenje v Šiški. Na Svecnico 2. t. m. je imelo svoj redni občni zbor »Društvo za zgradbo Sokolskega doma« v Šiški. Številna udeležba je pričala, da se je narodna Šiška začela zavedati velikega pomena tega društva ne samo za sokolstvo, temveč tudi za narodno društveno življenje vobče v tem našem delu Ljubljane. Iz poročil o delovanju društva v prošlem letu je razvidno, da je društvo prestalo nevarno krizo in da je s prošlim letom zavelo v njem popolnoma novo življenje. Loterijska akcija, ki je pretila ugonobiti društvo, je po zaslugi neprimerne delavnosti odborovega loterijskega odseka uspešno ter okrepila društveno premoženje tako, da bo sedaj mogoče misliti na skorajšnji pričetek gradbe. V prošlem letu je društvo kupilo krasen in prostoren svet za stavbišče in telovadišče. Dobro gospodarstvo odbora in marljivo zbiranje prispevkov je pomnožilo premoženje društva, da znaša dans nad četrtilijona Din. Na občnem zboru se je izvolil poleg odbora še poseben gradbeni in prireditveni odsek. Izvoljeni dosednji in novi člani načelstva in odbora predstavljajo same izkušene in delavne moči, katerih ugled nam jamči, da bo kmalu zavfurala trobojnica na Sokolskem domu v Šiški, ki naj nudi Sokolu lastno gnezdo, narodnemu društvenemu življenju v Šiški pa skupno ognjišče kakršnega danes tako zelo pogreša. Dolžnost javnosti je, da to delavno in važno narodno društvo krepko podpira.

KONFERENCA »OBLASTNOG SREDIŠČA TREZNE MLADINE« V LJUBLJANI.

V nedeljo dopoldne 30. januarja 1927 se je vršila v Akademskem kolegiju v Ljubljani konferenca »Oblastnega središča trezne mladine«. Konferenci je predsedoval dr. Mikš. Med drugimi so prisostvovali konferenci tudi gosp. docent dr. A. Kušir, kot zastopnik zdravniškega odseka, sokolskega saveza, sv. vojske in brezalkoholno zadrugo je zastopal g. Lindič, nadalje akademsko društvo »Treznost« in dr. Na konferenci se je razpravljalo o sodelovanju sokolske mladine na antialkoholni dan, o priliki kongresa in o abstinenci sokolski mladini sploh. Stavljeno je bilo tudi vprašanje o stališču »Orlovske zveze« z ozirom na abstinenco. Za sv. vojsko in z brezalkoholno produkcijo je prišlo do praktičnih pozitivnih rezultatov, tudi razgovori o ljubljanskem antialkoholnem kongresu so v mnogem spopolnili dosedanje načrte. Savezni sekretar br. Miodrag Popović čeni po dosedanjem razpoloženju, da bo prišlo samo mladine v najslabšem slučaju do 1200 članov. Verjetno pa je, da bo prišlo 3000 do 4000 članov. O ferijalni koloniji v Marinščici je poročal, da se bo sprejelo 100 do 150 članov. V koloniji bo vzgledni savezni kurz o alkoholnem vprašanju z dodatkom o socialni medicini sploh. Kurz bo imel namen vzgojiti voditelje in enomešno bivanje na morju bo stalo z vožnjo vred tja in nazaj do 800 Din. Razen tega se je govorilo o zastopniških abstinentsov v parlamentu. S sigurnostjo se računa, da bo v prihodnjem parlamentu najmanj pet narodnih poslancev voditeljev mladinskega antialkoholnega pokreta. Kot njihove najvažnejše naloge so se zaznamovale borba za uvedbo obligatnega antialkoholnega pouka v vse osnovne in srednje šole. Savezni sekretar br. Miodrag Popović se je še istega dne odpeljal iz Ljubljane v Zagreb na konferenco.

Iz tega se vidi, da je antialkoholni pokret na pravem potu in da bi ta mladina res znala v doglednem času privedi med države alkoholno prohibicijo.

Georges:

Mrcvarstvo.

V »Napakah slovenskega pisanja« pri- poveduje Fr. Levstik o nekom, ki so mu vzdali priimek »občasnik« zaradi tega, ker se je gospodil in govoril vedno po opisani neslovenski obliki: ob času košnje, žetve, mlatve itd. Če bi hoteli danes komu take ali podobne priimke vzdevati, bi imeli dovolj prilike. Na pri- mer tistim, ki jim ne zadostuje, če se reče »v treh dneh«, »v štirih, mesecih« itd., temveč se jim zdi neobhodno po- trebno in učenjaško, če govorijo in pišejo »v teku treh dni«, »v teku štirih mesecev« itd. ali — kar je še lepše, ker smatrajo nekateri ljudje, ki se jih nekaj peča ce- lo s pisanjem, da je »v teku« podalšek predloga »v« — »v teku treh dneh«, »v teku štirih mesecev« itd.

No, pa to sem omenil samo mimogre- de. Kajti še hujši od teh so »verjetniki« in »celokupniki«, ki jih je v slovenščini več nego listja in trave. Mislim namreč na tiste, ki pišejo za nemški »warschein- lich« slovenski »verjetno in za nemški »all« ali »gesamt« slovenski »celokupen« namesto »ves«.

Pa vzemimo najprej besedo »verjet- no« v pomenu nemškega »warschein- lich«. »Verjetno« se pravi po nemško »glaublich« ali »glaubwürdig«. V novejšem času so začeli pisati »verjetno« za nemški izraz »wahrscheinlich« posebno ljudje, ki se štejejo za učenjake, pa niso učenjaki, temveč samo učenjakarji. (Te vrste ljudje seveda tudi ne vedo, kakšen razloček je med »učenjaki« in »učenja- karji«, kakor jtm je tudi nerazumljivo, če kdo razlikuje »odlikovance« od »od- likovanjarjev«, to je odlikovanja zaslu- žnih ljudi od odlikovanja nezaslu- žnih ali za parado ljudi.) To se pa godi menda le zato, ker imamo za nemški prislov »wahrscheinlich« samo tele slo- venske besede: prejkone, brčkone, naj- brže, najraje, menda, vendar, baje, brž- čas, kaše da, podoba je da, skorajda, »verjetno (je) da, nemara itd. Kakor je torej videti, je bila potreba po »verjet- no« v pomenu »wahrscheinlich« silno ve- lika.

Da se pa vidi, kako slovenska beseda »verjetno« za nemški »wahrscheinlich« ne ustreza, naj bo sledeči primer. Reci- mo, da se nemški stavek »Er ist war- scheinlich krank« prevede na slovensko: »On je verjetno bolan«. Kaj je nasprotje: »On je neverjetno bolan« ali »on ni ver- jetno bolan« itd. Vsako drugo zanikanje je izključeno. Če bi se pa reklo: »On je verjetno da bolan ali: »Verjetno je, da je bolan (kar pa je že precej druga ver- zija), potem je mogoče oporekati: »On verjetno da ni bolan« ali »najbrže (kar je edino pripravno rečeno) ni bolan«.

Še hujši nego »verjetno« pa je pridev- nik »celokupen«, ki ga zdaj malikuje staro in mlado, zlasti pa časopisno pisa- teljstvo in ki naj »nadomešča« pregnan- ti slovenski pridevnik »ves«, ki ga nemščina nima in si zato pomaga z »all« (alle Welt, alle Zeit) in posebno z »ge- samt«. Ta »gesamt« je bil Fr. Levstik prevedel s »celokupen« in ta »celokup- nost« se je razplevela tako, da je ne bo mogoče iztebiti. Piše se: celokupna An- glija namesto vsa Anglija; celokupna javnost namesto vsa javnost; celokupna vlada namesto vsa vlada itd. itd. Prav- nič se ne bom čudil, če bom v malih oglasih čital inserat: »Ljubi Janez! (Si- mon, Sveto, Emil itd.) očitaš mi, da sem ti nezvesta. Kako mi moreš kaj takega očitati, ko vendar veš, da sem celokup- na tvoja in da so celokupne moje misli samo pri Tebi, ki si moje celokupno. Lepo Te prosim, ne jemlji celokupnega tako zares, kakor Ti ljudje trobijo in verjem, da hodim res k francoščini in nikamor drugam. Srčno Te pozdravlja celokupna Tvoja Micka (Štefi, Vera, Ur- ša itd.).

Od vse »celokupnosti« naj bi ostal samo iz raz za nemški »Gesamtheit« (ce- lokupnost) za kar se iz slovenskega »ves« na da napraviti pripraven samo- stalnik kajti »vsota« je »Die Summe« »vsota« pa je tvorba, ki se danes najbr- že ne bi dala udomačiti.

S tem so ti moji članki končani. Po- vedal sem že bil, da to ni znanstvena razprava temveč samo koserija, ker jaz nisem znanstvenik, filolog, temveč ko- maj norenen diletant ali recimo, amater. Kaj me je gnalo, da sem te članke pi- sal, si lahko vsakdo misli, ki je po zgo- dovinskem prevratu videl, kakšna ne- marnost se je polotila ljudi, ki so si bi- li poklicani ali nepoklicani naložili na rame breme, izobraževati z zapisano be- sedo naš slovenski narod. Brž ko smo se bili otrsli nemškega jarma, so naše hlapčevske nature mislile, da si moramo natakiniti za vrat drugega in začeli so gonjo za neko takozvano »jugoslovanšči- no«, ki ni ne tič ne miš in ki je prav- da o takem jeziku (ilirščina) že zdavnaj dognana.

No, hvala Bogu, se je stvar obrnila v zadnjem času precej na bolje, ako iz- vzamemo časopisje; a še pri tem, je opa- ziti napredovanje. Misel, da naj se slo- vensščina vrže med staro šaro in naj se prevzame namesto nje srbohrvaščina, je popustila pač pa se izraža mnenje, naj bi se na srbohrvaških šolah vpeljala slo- vensščina kot obligaten predmet, prav ta- ko kakor je srbohrvaščina pri nas ob- vezna. Tudi moja misel je, da bi to na-

šim bratom bolj koristilo nego škodilo, če drugega ne, bi vsaj videli, kaj se pra- vi gledati na čistoto jezika.

Kar sem v teh člankih napisal, ni vse- ga vzeti tako, kakor je zapisano. Mnoge stvari so pretirane, toda razumeti se morajo cum grano salis. Teh člankov ni- sem pisal za tiste, ki znajo slovenščino, temveč za tiste, ki je ne znajo. Zato sem se ogibal slovniškotehničnih izrazov, tem- več sem skušal z raznimi vzgledi raz- tolmačiti, predočiti in prepričati pravil- no obliko, tvorbo in skladnjo. Zato se tudi nekatera pravila ponavljajo, toda vedno v drugih vzgledih in primerih. Tudi niso bili ti članki pisani za tiste, ki ne znajo misliti, temveč za tiste, ki zna- jo, kajti le od teh je pričakovati vsaj ini- cijative in torej napredka. Pri vsem tem pa me je vodila le ena misel, to je ljube- zen do slovenskega jezika, ki je je pri nas tako strašno malo, ki pa nam je zla- sti sedaj ko smo primorani tudi v znan- stvenem jeziku postaviti se na lastne no- ge, nad vse potrebna. Želel pa bi, da se ta ljubezen ne kaže zgolj v oholem po- udarjanju slovenskega pokolenja, tem- več v temljitem proučevanju našega je- zika, kajti le tako bo mogoče, da premo- remo vse težave in stave, ki se nam sta- vijo na pot, in šele potem se nam ne bo zdelo, da je slovenščina tako pomanjklji- va in luknjasta, kakor zdaj nekateri tr- dijo.

Naj končam s pogovorom naroda, ki ga komaj Rusi dosegajo, kar se tiče lju- bezni do rodnega jezika, in ki ga zmer- jamo z barbari in njih jezik jezik z bar- barskim, ki pa je v tako kratkem času, kakor noben drug povzdignil svoj jezik na sijajno višino, s pogovorom madjar- skega naroda: Szakadjon ruha, mara- djon ura — najsi se ti obleka trga, njen gospodar bodi!

(Konec.)

BOŽIČNICA »KOLA JUGOSLOVENSKIH SESTER« V LJUBLJANI.

Božična obdaritev »Kola jugoslovenskih se- sterc« v Ljubljani se je zaključila šele 28. januarja, ker so mnogi potrebni prihajali še naknadno s prošnjami. Glavna obdaritev je bila 23. decembra. Obleko ali čevlje je dobilo 392 obdarovancev, večinoma osnov- nošolske, a tudi meščanskošolske in arednje- šolske mladine. Denarne podpore je prejelo 16 ubožnih družin, 3 obmejne šole in odbor za ruske dijake. — Čevljev je bilo razdelje- nih 144 parov, ki so bili vsi narejeni po me- ri, oblek pa 240 in 8 plaštev. Poleg tega je dobila mladina tudi veliko kosov perila, če- pic, klobukov in šolskih potrebščin. Deške obleke so bile iz močnega sukna, podložene s trpežno podlogo, dekliške pa iz finega bar- henta. Vrednost vseh darovanih predmetov je znašala nad 70.000 Din.

Darovali so: Mestna občina ljubljanska 40.000 Din, sestre-odbornice so nabrale na nabiralne pole 22.427 Din, več kosov blaga in razne druge predmete. Posamezniki so darovali na nabiralne pole sledeče zneske:

Pod najvišjim pokrovi- teljstvom Nj. Veličantsva kralja Aleksandra I.

16. februarja 1927

I. reprezentančni ples slušateljev ljubljanske univerze v Unionu.

po 1500 Din Kmetaka posojilnica in Trbovelj- ska premogokopna družba; po 1000 Din Medič & Zankl, Ljubljanska kreditna banka in nabiralna pola g. Kalafatovi: Olup 630 Din; po 500 Din Kreditni zavod, Dragotin Hribar, N. N., Hrvatska štedionica; — N. N. 300 Din; — po 250 Din Trgovska banka in Jugoslavija; — po 200 Din Obrtna banka, banka Slavija, pivovarna Union, Dukič, Koll- mann, Agnola; — po 150 Din Prometni za- vod za premog in Kino Matica; — po 100 Din Hipotekarna banka, Kolinska tovarna, A. Verbič, Lušin, Hrovat & Ko., J. Schumi- nasl., Piccoli, Breznik Fritsch, Sušnik, Zalta & Zilič, dr. Resl, Chvatal, Rode, A. Cerne, N. N., I. Jelačin, M. Jelačin, F. Korsika, F. Heimrlar, M. Dečman, J. Kunc & Ko., Tor- nago, Berbuč, dr. Papež, L. Pičman, Rohr- mann, Rozman, J. Kopač, V. Meden, Bolaffio, Podboršek, J. Vodnika dediči, P. Štepič, Slo- grad, Simonova, R. Turk, J. Turk, Urlep, Zupančič, Mencinger, Reichert & Turk; — po 75 Din: Schneider Verovšek; — po 50 Din: J. Kavčič, Seliškar, F. Pogačnik, dr. Burian, Vidmar, Fritsch, Schummi, M. Krä- nar, F. Cirman, Pekateta, Golob & Ko., A. Hudnik, M. Zerjav, F. Lovše, Perdan, J. Pre- dovič, J. Bergman, J. Reich, Friede, dr. No- vak, dr. Ažman, dr. Fettich, A. Pauli, S. Pot- nik, Legat, A. Volk, I. N. Adamič, J. Lozar, J. Klein, J. Košenina, Slovnik, M. Fettich- Frankheim, R. Müller, Bahovic, Leskovic & Meden, Zalaznik, Lutz, J. Kolač, Centralna vinarna, dr. Grablovic, M. Urbas, T. Men- cinger, M. Trnkoczy, A. Baker & Ko., A. Zajc; — po 40 Din: Stacul, M. Puh, T. Korn, S. Pičman, Zupanc, J. Košak, E. Zelinka, Škof & Wanek, Banko, F. Cerne, Batjel, Mo- skovič, A. Ravnik; po 30 Din: Rosa, Nevši- mal, Mikička, A. Mally, Sever & Ko., Steg- nar, Vidic, Ogrinc, N. N., Brown Bower, Mar- čan, N. N., J. Buzzolini, Gorše, N. N. dr. Rav- nihar, dr. Tominšek, dr. Höglar, Bizil, N. N. Lavtižar, A. Mencinger, M. Skulj, L. Ro- sjohar, Razem, Trček, Kosler, Trnkoczy, Per- sche, Menardi, Čebin, Lason, Bernik, Remic, Nemenz, dr. Zore, Florjančič; — po 25 Din: Suttner, N. N. Svetina, J. Kavčič, N. N.; — po 20 Din: Babič, Podlogar, N. N. Česak, N. N. Čuden, Kump, Sič, Mandelj, Bunc, Mel- hiva, Koželj, Miheš, N. N. Maly, Sedej, Stri- ta, Cerin, Grošel, J. Marn, Erzin, Dedek, Moslavina, Ljubljanski velesej, Radovan, N. N. Kmet, Breclnik, Carman, Ivanuš, Lau- renčič, Kunaver, Koutny, Gorup, Brelah, Bo- laffio, Korn, Pleničar, N. N., A. Skulj, dr. Kri-

Modno pismo.

stil plesne toalete ustvarja okus in ve- selje za luksuz. Plesna toaleta se pa od pre- cizno družabne toalete razlikuje. Velika toa- leta naj učinkuje težko, plesna pa mora biti lahka. Če potekamo z roko bogato z biseri posejano družabno toaleto, tedaj vidimo, da ni prav lahko nositi tako blesketajoč se oklep na ramah. Za plesne toalete so taki okraski neprimkladni. Če te plesne toalete bolj natan-

čno opazujemo, opazimo, da so pravzaprav najbolj preproste prave. Posebno pogosto vi- dimo plesne toalete iz chiffona, ki tekmuje glede priljubljenosti s čipkami. Obleka iz chiffona in obleka iz čipk imata svoje dobre, pa tudi svoje slabe strani. Tako n. pr. izgube obleke iz chiffona prehitro svojo fasono, ki je likalnik ne more restavrirati, tem več samo še spretna roka. Obleke iz chiffona so izde- lane izredno komplicirano. — Karakteristični znah današnjih večernih oblek je cvetica. Po- leg fantastičnih vrtnic s peresi od baržuna in

gaze se uveljavlja posebno sicer tako skrom- na vijolica. Vendar pa ni treba, da bi imele cvetice naravne barve. Prilagode naj se tonu obleke. Zelo priljubljene so vijolice vinski- rdeče barve, kakršnih najbolj izkušeni vr- tinarji ne poznajo. Veliki šopki takih vijolic so pritrjeni na ramenih rdečih plesnih toalet. Pravtako vidimo beige vijolice na oblekah iste barve. Beige-barvne plesne obleke nam- reč niso nobena redkost več. Te obleke so simpatična novost, ki so jo akceptirale mla- de dame, ki so prekoračile 30. leto. Sicer pa

ni nobenih kolorističnih razlik. Vsaka nosi, kar ji najbolj prija. Črna barva, ki je imela v inozemstvu velik uspeh, se pri nas ni po- sebno udomačila. Črna plesna obleka je pri nas smatrati za izjemo, pravtako kot črna družabna obleka, ki ni posebno priljubljena, dasi vidimo tuintam kak krasen eksemplar. Samo plesna obleka za popoldne je črna, skoraj vse drugo podnevi ne pride v poštev. Od ene do šestih dominira črna sveteča se svila.

vic, Kalmus & Ogorelec, Gorec, Peko, Smole, Hudnik, Zora, A. Janežič, M. Urek, Meninger, Potokar, M. Jeglič, Breil, Podkrajšek, V. Rus, J. Trdina, Koprivec, Zorec, Pipan & Ko, Dolničar, Bizil, Kregar; — po 15 Din: J. Kajzelj, E. Tominešek, Adrija, N. N., Javornik, Fepeluh, E. Horaj, Igljč, Okorn, Simončič, Kos, N. N.; — po 10 Din: A. Zalokar, Perhace, Podboj, Fortič, Gregora, N. Kokali, Janežič, Bock, N. N., J. Pirč, Krapš, E. Dvilič, V. Zupanc, N. N., Mahkota, Keršič, Jelenc, Pretmar, Ulaga, Habjan, Pogačnik, Sitter, Antloga, Klanšek, N. N., Kosler, Petrič, Zupančič, Maurer, Sušteršič, Sušnik, Pintar, N. N., Vrabec, Sasič, Dragar, Jurčič, Kumer, Tušar, Brnobič, Jug, Avguštin, Gregora, Prešern, Mlakar, Slobodnik, Košir, Sevnik, Roz-

man, Hiter, Kačič, Marinko, Gogala, Lukič, Lah, Hötzl, Hrovat, Spectrum, Belih, Oset, Macoratti, Stele, Urehek, Zargi, Drol, Dena, Tršo, Brezovšek, Piškur, Puher, Fon, N. N., Erzin, Borštnik, Križaj, Friede, Lončar, Zagar, N. N., Magister, Flere, Javornik, Rebrnik, Klein, Volkar, Jenko, Feme, Pengov, Peterlin, Florjančič, Velkavrh, Lombard, Japelj, Bahovec, Kaiser, Zore, N. N., Babka, Voltman, Dobrič, Kreuzberger, Sterle, Besednek, Drufovka, Cvenkel, Zolgar, Vrhove, Flere, Kozak, Kambič, Stelč, Horvat, N. N., Ustar, Dolničar, Arbi, Zavodnik, Musar, Roje, Deiger, Čadež, Jeruč, Gabrijan, Sevdik, Herzmansky, Bajec, Gagel, Anžič, Zamljen, Omerza, Bernik, Zupanc, Kenda, Slanik, Muc, Stacul, Kunaver, Nova založba; — po 8 Din: M.

Cvetko; — po 7 Din: Schnell; — po 5 Din: Kolenč, Ložar, Lupša, Geiger, Mikuž, N. N., Jurečič, Kambič, N. N., Lajovic, Medič, Fodrarsperg, Turk, Kambin, Podržaj, Škerlj, N. N., Kovačič, Čentič, Sušteršič, Jereb, Sagmeister, Golob, Bizjak, Prele, Venier, Thuma, Jezeršek, Segel, Privšek, Feldstein, Orehek, Kotar, Borštnar, Gorše, Cirk, N. N., Pekleč, Leskovec, Štrus, Grizel, Ropas, N. N.; — po 4 Din, po 3 Din, 2 Din in 1 Din več neimenovanih. Blago so darovali: Snoj, Schwab, Ciuha, Ban, Slovnik, Malusi, Petkosig, Ambrozič, Kunc, Grobelnik, Textilbazar, Samec Lenasi & Gerkmann, Mayer, Hedžet, Schuster, Olup, Ivančič; — razne druge predmete so darovali: Barborič, Magdič, Jerančič, Demšar,

Osenak, Češnik, Premelj, Besednik, Haman, Krisper, Narodna knjigarna, Kos, Gerbec, Tičar, Zvezna knjigarna Giontini, Eger, Meini, Cesenti, Baloh, Krištofič, Bučar, Škopek, Kunavar, Jammik, Seliskar, Lončar, Markič, Merčon, Zajec, Drenik, Blas, Urbanc, Marchiotti Gregore & Verlič, Vidmar, Gorše, Albrecht, Ravhekar & Derganc, Zupanc, Stipchly, Masche, Zargi, Sitar, Svetek, Ložar & Bizjak, Oblak, Lukič, Goričar, Podkrajšek, Breznik, Fritsch, Jesenko, Eber, Jager, Meršol, Drašković, Šerbec, Ravtar, Šterk, Stopar, Dobrič, Ravnikar, Bergant, Bogataj, Weigl, ni, Ahlin, Sturm, Gričar, Keibel, Kušlan, Kikelj. — I. Knez, 40 kg moke. Vsem, ki so pripomogli k tako sijajni božični obdarovitvi ponovno iskrena hvala.

K. Kapper:

Ilona.

Souper je minul. Na mizi še stoji napol prazni kozorec in veneče cvetlice, v zraku plavajo modri oblaki tobakovega dima. Malo omizje se je podalo v stransko sobo. »Baron Maray, dolgujete nam še dogodbico, ali bi jo morda sedaj pripovedovali?«

Baron Maray je izpraznil kozareček konjaka in pričel: »Kakih petindvajset let je že od tedaj. Bil sem takrat svez in čil mladenič, krepkejši in stasitejši, kakor marsikdo drug, razvjen od življenja in ljubljene sreče. Predpust je minul — gospoda, ne morete mi verjeti, kako lep, sijajen in živ je bil predpust v Budimpešti — nikdar več se to ne povrne — danes so ljudje tako malenkostni, tako boječi — plesali smo do ranega jutra, smejali se, pili sekt, pozabili svet, poljubovali in noreli z lepimi ženami, noč za nočjo — ah, spomini, ti ostanajo... Toda, da preidem k stvari. Nekega dne sem čutil potrebno, da se umaknem za nekaj tednov iz tega hršča, vseeno mi je bilo kam, morda na planino, morda v puščavo; hotel sem biti za nekaj časa svetlu nepoznan ter nato najti sam sebe. Moj sklep je bil trden in nekaj ur kasneje sem

sedel v francoskem južnem Expressu in se vozil proti rivieri. Izbral sem si mal kraj, da si opomorem vstran od krajev, kjer obračunje kultura na velika. Nastanil sem se v hotelu na obali in sem bil srečen, da morem uživati v tej čudoviti pomladi svoj mir. Nikakih cvetlic, nikakega sekta, nikakih dišečih ramen, ničesar razen dolce for niente, razen ležanja v pesku, opazovanja oblakov in prisluškovanja morskim valovom — več nisem hotel.

Mogoče je, da sem se miru že naveličal, no, kratko rečeno, ni mi ušlo, da je moj vis-a-vis pri mizi čudovito krasno mlado dekle s črni mi, globokimi očmi, ki so plamtele kakor dekle samo. Mehka lica tega otroškega obrazka pa je obkrožalo dvoje ust, ki so bile slične črešnjim in čednosti hkratu. Prav težko mi je bilo, ker sem sklenil, da ne bom ne gledal in ne poslušal, kar se krog mene godi. Ko je nekega večera pri table d'hôte ni bilo, ke nisem mogel ubraniti misli: kje je mala Ilona. Grozno ljubosumnje je nastalo v meni in ko je naslednjega dne zopet sedela meni nasproti, sem se ji zahvalil s pogledom, polnim sreče. Ni bila sama. V njeni družbi je bil vedno neki nališpan možakar in čimbolj sem ljubil Ilono, tembolj sem mrzil njega.

Nekega večera — godba je ravno igrala priljubljeno mi in slado melodijo o sanjavi pusti — tedaj mi pošlje Ilona hrepeneč, žgoč pogled — nisem mogel drugega, vrgel sem ji rožo, skočil pokonci — primaš, čardaš! — in že sem držal deklico v svojem naročju, občinstvo je pričelo navdušeno ploskati, tempo je postal vedno hitrejši, cimbal je pela svoje čudovite hromatične zvoke in zopet sem bil cel Madjar! — Naenkrat je stal gladko obriti in nališpani spremljevalec poleg mene, izbil primašu iz rok gosli — nastal je globok molk. Zatutil je: »Gospod, kdo vam daje pravico, da smete plesati z mojo nevesto?« Bil sem tako razpložen, da se mi je zdel rjoveč lev prej zabaven, kakor pa grozen. »Če poznate točnost, sem mu odvrnil, »si dovoljujem, da vam razrešim to uganko jutri zjutraj ob 6. Nališpani možakar je z lepo Ilono zapustil dvorano, jaz pa sem se vrnil k svoji mizi.

Sedaj sem šele premislil ves dogodek, ki se je odigral v nekaj minutah. Prišel sem torej v ta tihi, mirni kraj, le zato, da se radi dveh tujih oči dvobojujem. No, dobro, to sem dolžan samo sebi. Nato sem pil sekt, tu, kjer nisem nameraval ničesar drugega, kako gledati valove in pesek. Hotel sem zbrati v mi-

slah še enkrat vse lepo v mojem življenju. V tem položaju so me navdala prav posebna čustva. Odšel sem k obali. Morje je divje in težko butalo pod menoj v obalo. V valovih se je zrcalilo na tisoče zvezd, jaz pa sem hotel misliti na to, da je to moja naslednja noč. Čutil sem normalno utripanje svojega srca. V glavo mi je šinila neuporna misel, ki je bila vredna, da poplača mojo usodo. Tekel sem v hotel in opazil, da gori v Ilonini sobi luč. Odhitel sem gori, žel tiho preko koridorjev in potikal na njene dvuri. Vstopil sem v sobo.

Ležala je na pol slone na otomani, odetu v krasne vilaste čipke. Pograbila me je strast. V njenih očeh je bila groza, občudovanje, ljubezen in norost. Poljubil sem strastno njena ramena in lase. Nato sem je odvedel v svojo sobo. Bilo je ob dveh zjutraj. Torej še štiri ure in potem bom mogoče že mrtev. In še nekaj: misel, da se bom maščeval nad tem nališpanim ženinom, je povečala sladkost teh omamnih ur. Sedaj, ko sem občutil vroči Ilonin dih na svojem licu, sedaj sem vsaj vedel, zakaj se bom boril s pištolami. Sedaj sem vedel, kako krasno je slovo sveta, kao srečna, kako omamna je smrt. Brez so bežale v tej omamni noči. (Dalje sledi.)

Tvrdba L.M.ECKER SINOV
splošno kleparstvo, vodovodna
instalacija in centralne kurjave
se je preselila
z Dunajske ceste in Puharjeve ulice v
Slomškovo ul. 4
in prosi svoje p. n. naročnike, da tvrdbko
blagohotno podpirajo v novih prostorih.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le
GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo
v vseh opremanih.
Istolam plešilni stroj DUBIED
Posk v vezanju b. zaplačen.
Večletna garancija
Delavnica za popravila.
Nizke cene, tudi na obroke.
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Lipski Velesojem
najugodnejši kupčijski trg v Evropi!
Pomladanski velesojem od 6. do 12.
marca 1927.
1600 blagovnih skupin iz vseh strok.
Zahlevajte podrobna pojasnila in pro-
spekte od častnega zastopstva
Stegu in drugi, Ljubljana,
Gledališka ulica 8, telefon štev. 925.

Serravallo vo

železnato China-vino
vzbujajo voljo do jedi, okrepeča živce, zboljša
kri in je REKONVALESCENTOM in MALO-
KRVIČEM zelo priporočeno od zdravniških
avtoritet. IZBORNi OKUS. Nad 10.000 zdrav-
niških priporočil. Dobi se v vseh lekarnah.

STAMPILJE
pečate
graverstvo, etikete
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA
SV. Petra cesta 15
MALI OGLASI.
Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Koks - čebin
Wellhova 1/II. - Telef. 58
Proda se ceno
kompletni nemško-angle-
ški slovar in nekaj angle-
ških knjig. — Naslov po-
ve uprava Nar. Dnevnika
Kurivo!
Pogačnik, Bohoričeva 5,
(Tabor), Telefon 406.

TRIKO-PERILLO
za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
avgarice, dokolenice, nahrbit-
niki za šolarje in lovce, dežniki, kloti,
šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje,
potrebščine za šivilje, kro-
jače, čevljarje, in brivce
edino le pri tvrdki
JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika.
Najboljša cena! Na veliko in malo

„GROM“ CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.
Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon int. št. 45-4.
PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.
Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod ku-
lantnimi pogoji.
Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za
ekspresno pošiljke.

**Ullstein's Welt-
geschichte**
6 knjig, elegantno vezane,
za Din 1200.— na prodaj.
Naslov v upravi.

**Kupujem
motorje**
samohodne ali prevodne,
z ali brez dres, sesalni
plin, surovo olje ali ben-
cin. Prednost imajo Lan-
covi »Buldog«. Ponudbe je
poslati z navedbo cene,
starosti in tovarne na na-
slov: Mije Kovačič, Kle-
ster, prečmac.

Naznanilo delne preselitve.
Cenj. odjemalcem, oziroma trgovcem tem potom vljudno na-
znanjam, da preselim svojo veletrgovino. dne
9. februarja 1927
(poleg gostilne Kolovrata) v svoje nove prostore
Pred škofijo štev. 15.
Trgovina na SV. JAKOBA TRGU OSTANE do
15. marca 1927
isto tako odprta, kar blagovolijo cenj. odjemalci vzeti na znanje.
Za obilen obisk se priporoča z odl. spoštovanjem
Osvald Dobeč
Veletrgovina galanterije in pletenin. — Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Širite „Narodni Dnevnik“!
Hektografični, kopirni, računski in povoščeni zvitki
za registrirne blagojne in računske stroje, barve, matrice in specialni papir za razmnoževanje, barvni trakovi PICO in BRACO
ter ogljeni papir. **LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. — Telefon 980.**
Izdajatelj: Aleksander Selmanškar. — Urejuje Vladimir Svatek. — Za tiskarno »Markur« odgovarja Andrej Sever. Vrt v Ljubljani.